

Utan religion förlorar politiken

Det har sagts otaliga gånger förut: Sverige och svenskarna är de mest sekulariserade i världen. Idag är dock allt fler, även sekulära forskare, eniga om att detta inte är en självklar verklighetsbeskrivning.

Den ansedda liberala tidskriften *The Economist* presenterade hösten 2007 en 18-sidig bilaga, med syfte att beskriva **den nya relationen mellan religion och politik.**

Artikelförfattaren *John Micklethwait* hävdar att religionen i västvärlden nu röner en ny synlighet som har stor betydelse för ekonomer såväl som politiker. Efter att ha beskrivit vikten av att inte bara ta religionens offentliga synlighet på allvar, så slutar han artikeln med en varning: *med tanke på de känslor ämnet väcker, kan något av det som följer komma att väcka anstöt hos dig.* Vad Micklethwait försökte säga var att den alltför långa period, då vi i västvärlden, inte minst Sverige, har sett det som en självklarhet att hålla isär religion och politik, för alltid nu är över. Vi har inte råd, med tanke på världens ekonomiska och miljömässiga belägenhet att förneka den oerhört viktiga uppgiften att förstå religion och politik som två av varandra beroende storheter. Slaget står inte längre mellan föreställningen om religiösa mörkermän och upplysta demokrater.

"frågan är således inte om religion och politik hör ihop, utan hur"

Den under stora delar av 1900-talet ateistiske tyske filosofen och samhällsteoretikern Jürgen Habermas, säger år 2001 följande: *Religiösa traditioner artikulerar idag en medvetenhet om det som saknas. De håller en sensibilitet för det förnekade vid liv. De bevarar från glömskan de dimensioner av vår sociala och personliga samlevnad där den kulturella och samhälleliga rationaliseringen åstadkommit avgrunds djup förstörelse.* Han hävdar sedan att den liberala staten aldrig kommer att kunna realisera de visioner om ett godare samhälle som den har, därför att den själv vilar på förutsättningar, som endast religionen och den troende medborgaren har språk för.

Den väsentliga frågan är således inte om religion och politik hör ihop, utan *hur*; vilken religion och vilken politik ska bestämma vår samtid och framtid?

Människor är mer politiskt medvetna än någonsin!

Allt fler människor i Sverige ställer sig frågande till meningen med den partipolitiska kultur som dominerat Sverige under lång tid. De menar att politik i allt för hög grad reduceras till en uppsättning åsikter och löften. Man anser att politiken som sådan blir ensidig och eroderar och till sist blir den ointressant. Politik handlar mindre och mindre om vilka primära mänskliga och sociala värden vi behöver på lång sikt för framtiden. I stället reduceras politikbegreppet till ett ensidigt kretsande kring

reell verkningskraft.

kortsiktig ekonomisk behovstillfredsställelse. Men människor är inte ”dumma”, utan de ser att ekvationen mellan den politiska kultur som ska bekräftas vart fjärde år, genom att vi manas att ta oss till valurnornar, inte håller streck för ett allt mer mångkulturellt, mångreligiöst, och överlag mer komplext ekonomiskt, utbildningsmässigt och socialt Sverige.

Ibland talas det om vikten att få människor in i arbetslivet. Men sällan eller aldrig diskuteras frågan om människosynens och människovärdets betydelse för att få arbete idag. Man anställer exempelvis mer sällan en människa från Afrika än vad man vill anställa en vit man från Sverige. Det har med människosyn att göra. Mer än vad vi erkänner påverkar detta oss. Arbete finns säkerligen så alla skulle kunna få ett arbete, men inte alla kan idag kvalificera sig för de arbeten som finns och vi måste erkänna de djupa motiven, även om de är obehagliga. Kanske är det därför antalet **icke-statliga politiska rörelser ökar** konstant. En växande politisk opinion på nätet vid sidan av den etablerade debatten? Människor är mer politiskt medvetna än någonsin. Man har sett den etablerade politikerulturens brister. Jag vet inte hur valet blir i år, hur många som kommer gå och rösta etc. Min prognos är att det är färre. I alla fall sett till den minskade tilltron till svensk block- och partipolitik. Men jag är inte säker, det kan vara så att den ökade politiska medvetenheten gör att det blir fler än någonsin. Jag är dock mer säker, och det

oroar mig, att fler och fler svenskar generellt röstar av retoriska och känslomässiga motiv, snarare än innehållsliga. Det som motiverar att gå och rösta är inte en kritisk granskning eller konstruktiv tilläggelse av det politiska innehållet, utan motivet blir att exempelvis Sverigedemokraterna inte ska få för många röster. Det är på alla sätt bra. Men min poäng är att uteslutande retoriska motiv avslöjar problemet att demokratins kvalitet ytterst blir en fråga om hur många som röstar. Mängden som röstar, säger väldigt lite om hur vi ska leva tillsammans, för att inte säga hur samhället faktiskt ska bli godare och sannare.

Kyrkan har inte en politik, den ÄR en politik

"För att bidra, måste därmed särarten, det annorlunda i kristen tro vaskas fram"

Det är här jag menar att kyrkans potential träder in. Jag inledde artikeln med att tala om den renässans som religionen och faktiskt kristendomen som offentlig kritisk resurs, mer och mer börjar erkännas. Fler och fler inser nödvändigheten av att mer än befintlig partipolitisk kultur tar tillvara resurser som religionen omfattar just med sikte på ett mer mänskligt och medmänskligare samhälle.

Frågan blir då naturligtvis om kyrkan själv förmår att respondera på denna kallelse? Det tvingar nämligen oss som kyrka att återerövra den kristna trons innehåll som resurs för ett godare och sannare samhälle. Men för att göra detta måste kyrkan bli medveten om hur det egna trosinnehållet ska förstås på nytt.

Kyrkans särart

För att bidra, måste därmed särarten, det annorlunda i kristen tro vaskas fram. Det ett omgivande samhälle vill ha, är inte mer av samma som det redan själv uppbådar, utan samhället ropar på religionen som något unikt. Man vill ha hjälp att tänka det politiska annorlunda. Det viktiga är därmed kyrkan som kropp, det vill säga, vårt bidrag är inte endast att komma med kristna åsikter, utan gestalta och ge röst åt ett särskilt sätt att leva tillsammans. Kyrkans bidrag till ett godare samhälle kan inte reduceras till åsikter om homosexualitet, alkohol, äktenskap och skilsmässa eller att vi behövs endast vid kris etc. Kyrkan är mer än det. Kyrkan är platsen för helande, befrielse, upprättelse, nåd, försoning och hopp. Kyrkan har inte bara politiska åsikter, kyrkan är i sig själv en unik politik som inte går att förstå vid sidan av Gud.

Med detta inte sagt att dessa frågor kan behöva dryftas. Men det får aldrig bli frikopplat från uppdraget att Guds rike ska breda ut sig. En värld som befinner sig i en allt mer prekär belägenhet, där vi är allt mer beroende av varandra, är den primära frågan den hur vi ska leva tillsammans. Och det är kyrkans bidrag att visa att vi inte klarar att organisera våra liv längre vid sidan av Gud. Och de som vet, eller borde veta vad det är att leva med Gud och utifrån det forma sanna och goda relationer det är kyrkan. Så frågan är idag inte: *Finns Gud?* utan frågan människor ställer är, *Finns kyrkan?* Finns det en kyrka som inte bara har politiska åsikter, utan finns kyrkan som i sig själv är något *varandes*, ett förkroppsligande av ett godare och sannare samhälle?

Ulf Gustafsson

Församlingbladet finns också på Internet, se
www.kyrktorget.se/missionskyrkan.uv

Vem är Mats

Vårterminen 2013 fick barnkören en ny ledare. Han var inte ny för barngruppen eftersom han var pappa till två av körflickorna.

Stor glädje i kören och även i ledargruppen. På den vägen är vi nu och då kanske läsaren tänker: "*Vem är då denne Mats Frisell*" som han heter.

Vem är Mats Frisell?

En man i sina bästa år med fyra egna barn som vi fått träffa och även lyssna till. Mats är född i Katrineholm och har som barn och ung sjungit i kör där i Missionskyrkan, numera Equmeniakyrkan.

Mats var redan som barn en ivrig musikaliskare, som växte upp under ABBA:s glansperiod. Något vi återkommer till. Efter studenten blev det först studier vid musikhögskolan och därefter lärarhögskolan. Utbildad lärare i musik och svenska. Under en period på Sjöviks folkhögskola lärde han känna Jakob Staddell, som han numera arbetar tillsammans med i sin musikstudio. De skriver texter och skapar musik.